

Branden på "Nørgård" 8.juli 1795.

År 1795 onsdagen den 15.juli om formiddagen klokken mellem 8 og 9 blev udi Skive og Salling herreders ting udi Skive købstad holdt og foretaget politiforhør af herredsfogeden byfoged Ole Selmer i overværelse af vitterlighedsvidnerne Svenning Jepsen af Nr. Andrup i Krejbjerg sogn og Carsten Brask af Skive i anledning af skrivelse fra sognefoged Jens Eriksen i Krejbjerg dags dato, som angår, at enken Ane Axelsdatter af Krejbjerg skal have sat ild på selveier Jesper Jensens gård i Krejbjerg by, hvilken skrivelse lydende således fol.10: Efter denne anmeldelse eller skrivelse, har herredsfoged Selmer føiet de fornødne anstalter, og var indkaldt til dette forhør bemeldte Ane Axelsdatter med flere, som formodes at kunne give oplysning. Ved politiretten var tilstede bemeldte sognefoged Jens Eriksen For politiretten fremstod Ane Axelsdatter, afgangne Peder Engelbreth Holstes efterleverske uden bånd eller tvang, løs og ledig afgav bemeldte Ane Axelsdatter på rettens til- og forespørgsmaal, sådan forklaring:

1) Med hensyn til hendes levnedsløb med hvad deraf dependerer, således: Hendes fader Axel Jensen var fæstebonde boende i Harre sogn og by i Salling, hvor han ved døden afgik i hendes barndom. Deponentinden er født i bemeldte Harre by og døbt der i sognets kirke, været til konfirmation samme steds. På den tid hun blev så stor og gammel, hun kunne tiene, har hun tjent. Omtrent i sit 48. år blev hun gift med Peder Engelbreth Holst, som da var husmand eller boede til leie i Harre by. De ernærede dem da af hænderes gerninger med videre. Efter at de havde været gift i 8 år døde nysnævnte hendes mand i sidstnævnte by, og er det omtrent 8 år siden han døde. Omtrent hen imod 1 år efter mandens død, flyttede hun til en søstermand i Krejbjerg, hvis navn er Christen Jensen, hvor hun opholdt sig i 2 1/2 år. Derefter flyttede hun til tvende nu afdøde gamle folk i Nr. Andrup, hvor hun var omtrent 1 1/2 år, derfra flyttede hun til Krejbjerg by, hvor hun leiede et hus, som da tilhørte nu afdøde Jens Nørgård, hvilket hus nu tilhørte den brandlidte selvsier Jesper Jensen, og er beliggende tæt ved nysnævnte Esper Jensens gård. Af dette hus flyttede hun sidste løverdag til sin søstersøn Axel Christensen, som var efter Esper Jensens våningshus var brændt.

Efter hendes mands død har hun levet af hænderes gerning forsåvidt hendes alderdom og helbred har villet tilade samme, så og af den understøttelse hun har haft af hendes slægt og venner. I hendes ægteskab, ikke heller før, har hun avlet eller født børn. 5 uger før næstkommende juni blev hun 60 år gammel.

2. Ved sidste påsketid eller noget før var hun til alters i Krejbjerg kirke. Hun var fuldkommen overbevist om ikke at have begået nogen misgerning (undtagen efterfølgende) mindre derfor ()

2) I henseende til den begåede gerning med ildspåsættelse og hvad deraf dependerer således: Esper Jensens iboende gård og det hus deponentinden til sidste løverdag beboede er beliggende i Krejbjerg by og sogn. Gården ligger vesten for huset, huset var i øster og vester med enderne, hvortil udgangen er på søndre side, Gården som sagt ligger vesten () fra huset og består gården af følgende bygninger: En længde som er ikke ibygt de andre længder ligger øster og vester med enderne, lidt mere sydlig end huset og synden i gården. Denne gårdens længde består af i øster ende et stuehus, hvori boer en enke Karen Madsdatter, det øvrige er til koehus. Øster i gården ligger en længde i nær og syd med enderne til lade og studehus. I denne bygning er indbygget en anden til stald og lade, som går øster og vester med enderne. Vesten i gården er bygget en sammenbygning bestående af tørvehus, stuehus m.v., dog kunne deponentinden ikke give nogen rigtig forklaring om tørvehuset var sammenbygget i stuehuset eller ikke. Norden for huset fra øster til vester, norden for den synderste af gårdens længder, går en markvej igennem gården. Østen for den synderste længde ligger en kjelde, (et ord af jydsk sprog, er det samme som i sjællandsk kaldes en brønd). Denne brønd eller kjelde ligger sydøst for gårdens tørvehus. Hin dag i sidst afvigte uge om aftenen i mørkningen eller omtrent ved den tid, akkurat tiden kan deponentinden ikke sige med vished, heller ikke dagen, men det var en dag ved aftenstide, da tog deponentinden Ane Axelsdatter en liden tørveglød, af omtrent en halv ægs størrelse. Denne tørveglød lagde hun i en træstrikke (i hvilken træstrikke, der nylig havde været vand) i denne træstrikke lagde hun en liden ildtang, og således med strippen, hvori var bemeldte glød og ildtang gik hun fra bemeldte iboende hus fra øster til vester ad benævnte markvej til Esper Jensens omforklarede tørvehus. På dette tørvehuses østre side var en dør; denne dør var tillukket. På døren allernederst på søndre side af samme, var et lidet hul. D. Ane Axelsdatter tog benævnte glød af strippen med benævnte ildtang^x og lagde den her. Således lagde hun gløden ind i Esper Jensens tørvehus, i hvilket hus var indlagt tørv, men enten tørvene lå langt fra eller nær ved døren, det ved hun ikke, heller ikke om hun lå gløden ind på tørvehusets gulv.

x) denne glød rækkede hun ind af nysnævnte hul på døren

3. Da hun havde indlagt gløden, som sagt, lagde hun ildtangen i strippen gik med strippen til førhenomforklarede brønd. Af denne brønd eller kjelde tog hun vand i strippen og gik benævnte markvej fra vester til øster til anførte hendes da beboede hus, satte strippen i frammerset (frammerset er det samme som et køkken). Hun husker ikke hvad hun derefter forrettede, men troede hun lagde sig i sine gangklæder på sengen. Da anførte gerning var gjort, fortrød det D. meget hårdt, hun rejste sig, gik ud for at se om gløden gjorde skade, thi hun vilde ikke at gløden skulle have gjort sådan skade, da hendes hensigt dermed alene var at gøre Esper Jensen bange eller forskrækket, i troe at når han derover blev bange, så da skulle lade hende blive boende i benævnte hans hus, da han havde opsagt hende til at flytte, og hun skulle have flyttet ved sidst afvigte pinzedagstide, da han ville have skottørsv ind i huset. Dette sagde Esper Jensens moder til D. 2. eller 3. nytårsdag. Dagen før eller var det samme dag som D. om aftenen indlagde gløden på omfortalte måde, Havde Esper Jensen sagt til hende, at hun skulle flytte af huset, og at hun ikke kunne bebo samme længere end i 8 dage, hvortil hun savarede ham: Da Gud nåde mig, så er jeg husvild. Og græd hun ved det samme hub sagde Esper Jensen nysnævnte ord. Da D. som sagt havde efterset, om gløden gjorde skade ved at stå i hendes egen dør omtrent en halv time efter gløden var indlagt, hun intet i så måde fornam til, og hun ved Esper Jensens dreng kom sildig af marken med kreaturerne og kunne se i tilfælde ilden skulle gøre skade, så troede hun at være sikker på at ingen skade skeede, og derfor gik hun og lagde sig og sov. Samme aften eller nat omtrent ved midnatstide kl. 12, kom hendes søstersøn, selvejer Axel Christensen, bankede på hendes dør og råbte med høj røst: Moster; Derefter sprang D. straks op, og da hun kom op, så hun, at der var ild i det samme tørvehus, hvori hun som omforklaret samme aften havde indlagt gløden, og da hun så ilden, var ilden bredt sig over hele den synderste () af samme bygning, så blev den norderste stående. D. forsikrede at ingen menneske havde lod eller deel eller var vidende med hende, anført af hende før () med glødens indlægning, følgelig var ingen mennesker til, som derom kan give mindste forklaring, heller ikke er hun vidende om, at noget menneske da så hende. Selv så hun ingen, undtagen en gl. pige Karen Madsdatter såe D. gå ind i en kalgård (det er en kálhauge), hvilken kalgård () til nysnævnte synderste længde for østerende og noget af sønder side, men D. troede ikke at Karen Madsdatter så hende. () anførte tid, da D. gik () beboede hus med strippen og gløden og ildtangen hun så Karen Madsdatter ligesom D. gik ud af sin dør for at ville gå til tørvehuset. Sidste løverdag, som førhen sagt, flyttede D. fra anførte Esper Jensnes hus efter nævnte ildebrand har adskillige af D.s slægt

4. sagt hende, at de mente at D. har påsat ilden, fordi Esper Jensen og hun havde ord sammen om omforklarede hus. Ved middagstider kom D. syster Else Axelsdatter, som er gift med Christen Jensen i Krejbjerggård til D. og da sagde nævnte syster til D. Har du en fri samvittighed for dem i Nørgård (Esper Jensens gård hedder Nørgård) hvortil D. Svarede, at hun kunde ikke sige sig feilfri derfor, og da sagde D. syster: Så har jeg nok af det. Derpå gik Denævnte Else Axelsdatter og hendes søn Axel Christensentil sognefoged Jens Eriksen og angav det. Da det var sket kom bemeldte sognefoged, Else Axelsdatter og Axel Christensen til D. og spurgte sognefogeden da D, hvor hun kunne få i sinde at gøre sådan gerning, hvortil D. svarede med grædende tårer: Gud nåde mig, jeg har gjort en elendig hantereing. Hun var så elendig da hun gjorde gerningen, hun vidste ikke ret hvad hun gjorde. Derefter gav sognefogeden ordre til de nærværende nævnte hendes søster og søstersøn Axel Christensen, at de skulle passe på hende, indtil denne morgen tidlig kl.5 hun blev kørt her til retten ved tingstedet i Skive. Retten i anledning af D.s forestående forklaring fremsatte til hende følgende spørgsmål:

- 1) Om hun og Wsper Jensen har været uvenner, og da hvori samme består?
 - 2) Om hun var vred på Esp r Jensen og påsat ilden som omforklaret i hans tørvehus, for derved at hævne sig, fordi han havde udsat hende af huset, eller hvad til en sådan gerning var rette anledning.
 - 3) Om ildebranden, hvor E.J, tørve- og stuehus afbrændte natten mellem 8. og 9. d.m. var forårsaget af den glød, hun på omforklarede måde indlagde i tørvehuset, eller hun til ildens oprindelse ved en anden årsag?
 - 4) Om der ved den omforklarede ildebrand skete anden ulykke end bygningernes afbrænding eller om mennesker, quæg, boeskab eller deslige blev brændt eller kom til skade.
 - 5) Hvor længe hun var bestemt at sætte ild på E.J; gård, da hun indlagde gløden, og om hun indlagde den for derved at sætte ild på hans gård, og om hun ved sådan ildspåsættelse havde isinde? at E.J. og andre mennesker eller quæg skulle brændes?
 - 6) Om hun før da eller efter hun påsatte ilden havde i sinde, så hastigt ilden begyndte, at tilkendegive E.J. eller andre menneaker, at der var ild i gården, eller hvad i så måder hendes hensigt var.
- På disse spørgsmål svarede D. til første spørgsmål: E.J. og hun har ingen sinde været uvenner, og har de ikke haft andet sammen end omforklarede desangående bemeldte hus. Til sp. 2 Hun hverken var eller havde været vred på E.J. Påsatte ikke ilden for at hævne sig, men blot for derved at forskrække i troe, at han så lod hende blive i huset. Hun troede ikke at ilden skulle have grebet så vidt om sig, men troede at den strax kunne slukkes igenb. Ellers forsikrede hun

5. helligt, at da hun gjorde gerningen med glødens indlægning i tørvehuset var hun i den forfatning af bedrøvelse og så videre, at hun ikke vidste selv, hvad hun gjorde, og kunne hun ikke sige, at hun var fra forstanden, men derimod forsikrede, at hun siden sidste nytår ikke har været halv så rigtåg i hovedet som tilforn.

3) Til trediede spørgsmål. Hun ved ikke om ilden blev forårsaget ved gløden eller anden årsag; da det kom hende først for, at ilden opkom så længe efter glødens indlægning, hvorimellem var omtrent tre timer,

4) Foruden omforklarede bygninger brændte noget af E.J. bohøve og noget løst korn og måske nogle høns, ellers brændte ikke noget, og fik E.J. det betydeligste af sit indboe regdet. Af mennesker brændte ingen, heller ikke fik nogen skade

5) Hun var ikke betænkt derpå mere end en halv time før hun indlagde gløden. Hun indlagde ikke gløden for at sætte ild på gården, eller derved skade E.J. eller andre, men blot for at sætte ild på tørvene, for, som forhen sagt, at gøre E.J. forskrækket, da hun mente, at om der kom lidt ild i tørvene, kunne den snart slukes igen uden at gøre skade, og gud bedre, hun havde ikke bedre forstand.

6) Det var hendes fuldkomne mening, så snart hun så ild i tørvehuset, ville der ^{hun have} blive kaldt på E.J. og fl. og forhen har hun sagt at det varede så længe, og E.J. dreng kom fra marken med kreaturerne, så troede hun, der var ingen fare ved det. Forestående Ane Axelsdatters forklaring blev læst, med forespørgsel om samme politiprotokollen rigtig var tilført, hvortil hun svarede, at hendes mening protokollen rigtig var tilført, hvori hun ingen forandring ville have.

Retten: i betragtning af forestående omstændigheder erklærer arrest på benævnte A.A. sperson, dog at hun bliver ved politiretten imedens dette politiforhør varer, for at påhøre samme.

Dernæst fremstod selveier Esper Jensen, han afgav følgende forklaring som han med ed vil bekræfte, når forlanges, således: Det hus hvori A.A. boede d. gård med bygninger, gemengående markvej og brønden er sådan af beliggenhed og beskaffenhed som A.A. har forklaret med tillæg: vester i gården var en sammenbygning af sådan beskaffenhed: fra synder til nær et lidet tørvehus omtrent af 8 alens længde, deri var bygget et stykke stuehus fra øster til vester, og fra dette stuehus i samme et stk stuehus, skottørvhus, stald og vognremise fra synder til nær, dog således, at disse i gården liggende vesterste bygninger var sammenbyggede for sig selv, uden at nogen af de andre bygninger deri vare indbyggede. Endvidere gæ gav E.J. sådan forklaring. Han er eier af benævnte hus og gård. Natten mellem den 8. og 9. d.m. omtrent kl. 12⁰ dog kan han ikke sige hvad kl var med nogen vished) kaldte D. dreng, Christen Jensen (som lå i samme stue) på D. og sagde, at der var røg i stuen. D. hans folk kom op. Da han kom ud af stuehuset, så han

6. så han, at der var ild i det tørvehus, som ligger vester i gården og går med enden sønder til. Ilden var i taget lige over tørvehusets dæddør, hvilken dør var på den østerste side af tørvehuset. Denne dør var gammel, men om der var sådan hul på døren, som A.A. har forklaret, det har han ikke givet agt på eller kan erindre. Tørvehuset, hvori han så ilden først, var det tørvehus A.A. her for retten har forklaret, at hun indlæe gløden udi. D. gjorde sig strax umage for at redde indboe og slukke ilden. Af omforklarede vesterske byninger eller bygninger afbrændte fra sønder: benævnte tørvehus, våningshuset, noget af skottørvehuset, men da af længen blev nedrevet noget, brændte ikke det nordeste stykke af bygningen. Foruden det af bygningen, der brændte, brændte også andet af E.J. indboe med andre ting, thi han fik kun reddet sengeklæder, kister, bord o.s.v.. Gården hverken var eller er assureret i brandkassen. Hvor stor skade han tager ved ildebranden, det havde han endnu ikke eftertænkt. Han vidste ikke, eller havde kunnet tiltænkt sig ildens oprindelse før i går A.A. tilstod for D. at hun havde påsat ilden, ligesom han og nu havde hørt hendes tilståelse her for retten. Han har ikke haft nogen disputation eller trætte med A.A. Ved sidste nytårstid opsagde han () bemeldte A.A. således, at A.A. skulle udflytte af huset ved sidst afvigte pinzedagstide, sidst afvigte onsdag, samme dag som D. bygninger brændte påfølgende nat, talte han med A.A., sagde til hende at hun skulle flytte af huset, og kunne ikke blive deri længere end 8 dage, hvortil A.A. svarede, at så blev hun husvild. Videre oplysninger erklærede han ikke at kunne afgive, heller ikke vidste han nogen som kunne give forklaring eller forvisning om hvorledes eller på hvad måde, når eller hvor A.A. påsatte ilden, men det vidste han, at på det sted eller i det tørvehus, hvor ilden opkom og først såes, der bruges aldrig ild, lys eller deslige. Han blev indtil videre dimitteret.

Dernæst fremstod pige Karen Madsdatter, hun afgav sin forklaring, som hun med eed vil bekræfte, når forlanges, således: Hun bor i den synderste kængdes østre ende af E.J. gård i Krejbjerg, og var ude i den derved liggende kalgård onsdag d. 8. d.m. om aftenen ved mørkningen. Hvad klokken var ved hun ikke. Samme dags aften, hvad klokken var ved hun ikke, men andre folk sagde, at klokken var 11 eller 12, så hun der var ild over alt i E.J. synderste tørvehus, hvilken tørvehus var den synderste bygning af den sammenbygget stuehus brændte. Af bygningerne blev stående den nordeste stykke. Omforklarede aften så D. ikke A.A., heller ikke den nat. D. ved på ingen måde ildens oprindelse, heller ikke nogen som kan give derom oplysninger, da hun ikke ved det mindste, uden det hun har hørt A.A. forklare her ved

7. retten . Hun blev indtil videre dimitteret.

Igen fremstod fæstegårdmand Christen Jensens hustru Else Axelsdatter af Krejbjerggård, Nørregårds gods, som er en syster tiloftnævnte A.A., som afgav følgende forklaring, som hun ved eed vil bekræfte når forlanges, således: Hun vidste ikke mindste besked om ilden s ~~opbrændte~~ eller sags beskaffenhed uden alene dette : alle mistænkte eller snakkede om at hendes syster Ane Axelsdatter havde nok påsat ilden hos Esper Jensen i Krejbjerg hun gik derfor til bemeldte hendes søster i går ved middagstid og sagde til bemeldte hendes søster Ane Axelsdatter: Har du en god samvittighed for Nørgård (så kaldes Esper Jensens gård i Krejbjerg) hvortil A.A. svarte: at hun ikke var fejlfri, som var al deres samtale. D. gik strax til hendes søn Axel Christensen, tog ham med og gik til Sognefoged Jens Eriksen, hvor D. anmeldte det, som var passeret mellem A.A. og hende. Sognefogeden fulgte med dem til A.A. og talte i deres nærværelse med A.A., hvis samtale kan hun ikke huske, uden dette, at A.A. sagde da, at hun var så bedrøvet, at hun ikke i den tid, vidste hvad hun gjorde. Hun blev fra retten dimitteret.

Dernæst fremstod selveier Axel Christensen af Krejbjerg, som er næst naboe til E.J. og en søstersøn af A.A. Han afgav sin forklaring, som han vil bekræfte med eed, når forlanges, således: Onsdagen i d.m. d.8. om aftenen, omtrent mellem 11 og 12 blev D. opvågnet og påkaldt af een af E.J. folk. Da D. kom ud af sin dør, så han ilden, og da han kom til E.J. gård, så han at der var ild i de sammenbygninger, som ligger vesterst i E.J. gård. Ilden var da i Tørvehuset, som er synderste endehus af denne bygning, så og i det følgende stuehus. Af bygningerne blev noget nedrevet, som gjorde, at den nordeste ende af bygningen ikke afbrændte. Ellers var synderste tørvehus, stuehus og det stykke længde som er nordenfor sammenbygget i hinanden. Den nordeste, synderste og østerste fik ingen skade af ilden. Ved ilden var A.A. med til at redde af E.J. bohøve. I går ved middagstid var D. ifølge med sin moder og sognefogeden Jens Eriksen hos A.A. Ordene kan han nu ikke huske alle sammen, men sognefogeden spurgte omtrent til A.A.: Hvad har du gjort? og troede (at) D. at A.A. ved sådan hendes tale ikke nægtede men tilstod at have sat ild på E.J. gård. Sognefogeden spurgte A.A. om hun ville gå med til Nørgård, hvortil hun svarede, hun var så angstelig og bedrøvet, at hun ikke kunne gå, men de kunne komme til hende, og så gik E.J. til hende. Da D. som omforklaret at der var ild i E.J. gård, bankede han på A.A. dør og sagde; der var ild i Nørgård, han hørte hun kom op. Videre besked om denne sag ved D. ikke, eller derom kan give oplysning. Han blev dimitteret. Igen fremstod E.J. tjenestekarl Søren Laursen. Han afgav sin forklaring, som når forlanges han med ed vil bekræfte, således: Onsdag d.8.

8. juli sidst om aftenen omtrent mellem kl. 11 og 12 kaldte drengen Christen Jensen på ham, som da var til sengs, og sagde, der var så meget røg i kammeret. D. fornam røgen sprang strax op og såda, at der var ild i tørvehuset, som er det ynderste af den vestligste bygning, og var ilden da lige over tørvehusets østre dør. Denne var gammel. men om der var hul på nedden, ved samme vidste han ikke. Af ilden opbrændte af den vestligste bygning i gården benævnte tørvehus, som er den synderste ende af bygningen og ~~noget af stuehuset~~ stuehuset og noget af skottørvehuset, som er i samme bygning norden for stuehuset, således at ilden gik fra synder til nær. Ved nedrivning blev den nordeste ende reddet, thi et stykke staldhus, hvori kunne stå to bæster og var på nordre side af skottørvehuset blev reddet. I går kom sognefoged Jens Erik til E.J. og folk sagde, at A.A. havde sat ild på gården. E.J. gik med sognefogeden til A.A.. Videre besked derom vød han ikke, uden det han i dag har hørt her ved retten, heller ikke kunne give oplysninger om nogen anden som vidste ildens oprindelse. Han blev dimiteteret. Igen fremstod E.J.s tjenestedreng Christen Jensen, omtrent 17-18 år, har været til konfirmation og alters; Han afgav følgende forklaring, som han med eed vil bekræfte når forlanges, således: Den 8. juli sidst om aftenen omtrent imellem 11 og 12 vågnede han af søvnen og fornam røg, så en rødhed ved et vindue, og derfor kaldte straks på E.J. og flere. Da D. kom ud i gården, så han at der var ild i gårdens vesterste bygning i synderste ende af samme, som var i taget over tørvehuset dør. Ilden gik fra syd til nær i bygningen. Opbrændte bemeldte tørvehus, stuehus og et stykke tørvehus, som ligger norden for stuehuset, hvilke bygninger ere sammenbyggede i et. Videre besked om denne sag forsikrede D. at han ikke kunde give. Han blev dimiteteret. Igen fremstod E.J. tjenestepige Mette Nielsdatter, hun afgav sin forklaring, som hun ved eed vil bekræfte, således: Onsdagen d. 8 Juli om aftenen mellem 11 og 12, da hun lå, blev hun opvækket og påkaldt af E.J.s karl. Hun tog da et barn, som lå i huset og tilhørte E.J.s søster, med dette barn gik hun ud. Da hun kom ud, så hun, at der var ild i den vesterste bygning i taget over den østerste dør på den vesterste bygnings synderste ende, hvilken var tørvehus. Den østerste dør på dette tørvehus var den nordeste ende af tørvehuset, i hvilket tørvehus en side af bageovnen går ind i, således at tørvehusets østerste dør var imellem tørvehuset og bageovnen. Ilden gik både i søndre og nordre side, således at bemeldte tørvehus og norden derfra stuehuset er et skottørvehus også blev afbrændt, men den norderste del blev stående, undtagen den del der blev nedrevet. Videre besked om den sag vidste D. ikke. Hun blev dimiteteret. Igen fremstod E.J. tjenestepige Maren Jensdatter. Hun afgav sin forklaring,

9. som hun med eed vil bekræfte om forlanges: Den 8.juli sidst om aftenen kl. omtrent henmod 12, vågnede hun ved at høre alarm. Da hun kom ud, så hun, der var ild i E.J.s gård i den vesterste bygning fra syndre ende. Huset er tørvehus og stuehus. Videre besked i denne sag vidste hun ikke. Hun blev dimiteret. Igen fremstod Esper Gudiksen, gårdmand, som er een af E.J. nærmeste naboer. Han afgav sådan forklaring, som han ved eed vil bekræfte, når forlanges, således: Onsdagen gen 8.juli sidst om aftenen omtrent 11¹/₂ 12 blev han påkaldt. Da han kom til E.J. gård i den vesterste bygning (fra syndre ende) i R.J.s gård i den synderste ^{ende} længde lige over tørvehusets østerste dør, hvilken dør var ved nordeste ende af tørvehuset, derpå afbrændte benævnte tørvehus, som var den synderste ende af bygningen og stuehuset, som ligger norden for tørvehuset, og noget af et skottørvehus norden for stuehuset. Den vesterste bygning bestående af det synderste tørvehus, stuehus o.s.v. var sammenbygget. Videre besked vidste han ikke. Han blev dimiteret. Igen fremstod Jens Hendrichsen, gårdmand, som een af E.J.s nærmeste naboer. Han afgav sådan forklaring, som han med eed vil bekræfte, når forlanges, således: Onsdagen d. 8.juli sidst om aftenen imellem 11 og 12 blev han påkaldt. Da han kom til E.J.s gård, så han at der var ild i den vesterste bygnings synderste ende, som var tørvehus, og at benævnte syndre tørvehus afbrændte. Videre ved han ikke til sagen oplysning. Han blev dimiteret. Igen fremstod Jens Erichsen sognefoged, han afgav sådan forklaring, som han med ed vil bekræfte, når forlanges, således: Onsdagen den 8.juli sidst om aftenen, hvad kl var ved han ikke, kom een og kaldte ham op af sengens og sagde, at der var ildløs i byen. Han stod straxen op, og da han kom i erfaring om, at ilden var i Nørgård, føjede han som brandfoged straks de fornødne anstalter, og da han selv kom til Nørgård, var der ild i gårdens vesterste bygning fra synder til vester og derfra gik ilden i nær. De nedrev straks et stykke af den nordeste bygning, hvorved ilden blev standset således, at et stykke af bygningens nordeste ende blev stående. I går formiddags kl. 11 eller 12 kom konen Else Axelsdatter og hendes søn Axel Christensen til D., og sagde de da til D. adskillige ord, hvoraå miningen var, at A.A. var skyld eller årsag til ilddebranden på Nørgård i Krejbjerg by. D. gav disse ordre til at forføje dem til A.A. for at bevogte hende. Derefter gik D. hen til A.A. og sagde til hende: Hvordan kunne du få i sinde at gøre den skrækelige gerning? Hvortil A.A. svarede adskilligt, som han ikke kan huske, men tilstod gerningen og var bedrøvet derover, hvoraf var meningen, at hun A.A. havde sat ild på E.J.s gård. D. som sognefoged gav derefter ordre til Axel Christensen med flere i Axel Christensens gård ~~at~~ ~~derom~~ ~~skulle~~ bevogte A.A., gav derom anmeldelse til herredsfogeden,

10. at de skulle bevogte A.A., gav derom anmeldelse til herredsfogeden, som fremlagt hans skrivelse udviser, og efter ordre bragte arestinden her til tingstedet i Skive. Videre besked vidste han ikke i denne sag. Thi blev han dimitteret. Dette politiforhør blev sluttet.

Som overværende vitterligheds mænd:

Carsten Brasch

Svenning Jepsen
m.f.p.

Sognefoged Jens Erichsens brev til Herredsfogeden i Skive.

I anledning af den skadelige ildebrand der opkom i Nørgård d.8.julius om natten, haver i dag Ane Axelsdatter, forhen enke af Harre bye bekendtgjort, at have sat ild på den som hun nu angrer og fortryder. Hun sad i een af deres huse og var opsagt til at udflytte, nu satte jeg vagt hos hende. Udbeder jeg mig underrewtning til videre forhold.

Krejbjerg d.14.julius 1795. Sognefoged Jens Erichsen

Uden på stod: Til velædle velvise hr. by og herredsfoged i Skive.

Fremlagt ved politiretten på Skive og Salling herreders rådhus, onsdagen d.15.juli 1795. Selmer.

Omstående afskrevet efter fotokopi af Skive og Salling herreders politiprotokol.

Hvalpsund 3-5-1982. K.M.